

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชี
ในยุคไทยแลนด์ 4.0

The relationship between competencies of professional in accountants in Thailand 4.0

วริยา ปานปรุง¹

รศ.ดร.ทิวตล วัฒนโชติ²

tiwatm@hotmail.com

ผศ.ดร.ชัชสรัน รอดยิ้ม³

chatsarundba@hotmail.com

อ.ดร.นัฐพงศ์ ส่งเนียม⁴

xnattapong@hotmail.com

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

noiwari@gmail.com

²มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

³มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

⁴มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักบัญชีที่ทำงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 125 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในด้านความรู้ความสามารถ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ด้านการคิดวิเคราะห์และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ สมรรถนะ, คุณลักษณะของนักบัญชี, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The purpose of this research is to study the relationship between competencies of professional in accountants in Thailand 4.0. Questionnaire was used to collect data from 125 accountants in Bangkok and registered with Department of Business Development. The data analysis of this study consisted of frequency, percentage, mean and standard deviation and used multiple regression analysis to test the hypothesis. The results showed that the competencies of professional accountants was correlated with characteristics of accountants in Thailand 4.0 as follows : knowledge and capacity, professional ethics, analytical thinking and information technology in the performance statistic significance at level .05.

Keywords Competences, Characteristics, Thailand 4.0

บทนำ

ไทยแลนด์ 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางกับดักความเหลื่อมล้ำและกับดักความไม่สมดุลพร้อมกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกที่หนึ่งที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในบริบทของการปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคที่ 4 อย่างเป็นรูปธรรมตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้วางไว้ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from within) ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลกตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยขับเคลื่อนผ่านกลไกประชารัฐ(สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559:8) เป็นยุคที่มีความสลับซับซ้อนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดนมีการเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต เศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในโลกก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลรัฐบาลในแต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องมีนโยบายและกฎหมายในการกำกับและส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560,2560:1)

บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์ (2554:ออนไลน์) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ 4.0 ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมผู้บริหารในยุคปัจจุบันคาดหวังให้นักบัญชีขยายบทบาทออกไป จากเดิมเพียงบันทึกข้อมูลการเงินและจัดทำรายงานทางการเงินเสนอผู้บริหาร แต่นักบัญชียุค 4.0 จะต้องปรับความคิดและสร้างบทบาทช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กรมากขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร การนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับงานบัญชี รวมทั้งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร ในฐานะคู่คิดของซีไอโอ โดยต้องสร้างความสัมพันธ์กับฝ่ายอื่นๆ ในองค์กร เพื่อนำข้อมูลของทุกฝ่ายมาวิเคราะห์และคาดการณ์อนาคต จัดทำเป็นรายงานให้ผู้บริหารใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยบริหารจัดการระบบบัญชี ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารธุรกิจ (Business efficiency) ให้สามารถจัดทำบัญชีได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา ลดการใช้กระดาษ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างธรรมาภิบาล ทำให้นักบัญชียุคใหม่มีบทบาทเพิ่มขึ้น การนำเทคโนโลยีต่างๆ มาประยุกต์ใช้กับงานบัญชี รวมถึงการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารได้ นักบัญชียุค 4.0 จึงต้องขับเคลื่อนสมรรถนะของตนเองและองค์กรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ต้องมีการพัฒนาศักยภาพต่าง ๆ นอกจากความรู้ทางด้านบัญชี ยังต้องพัฒนาความรู้ด้านอื่น ๆ ทั้งเรื่องของการเงิน เศรษฐศาสตร์ การเมือง กฎหมาย โดยต้องมีความรู้ความสามารถความเข้าใจในธุรกิจ รอบรู้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ สามารถนำความรู้รอบด้านและเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการประยุกต์ใช้กับงานบัญชีโดยปรับวิธีการทำงานที่มีรูปแบบต่างไปจากเดิม (พิฐวรรณกิตติคุณ, 2559: ออนไลน์) สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ เพราะการที่ประเทศจะพัฒนาเป็นยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างยั่งยืนนั้น นอกจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว การวางแผนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการพัฒนาคนถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น สมรรถนะของนักบัญชีไทยถือเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงประโยชน์และความจำเป็นในการก้าวไปเป็นนักบัญชีมืออาชีพระดับสากลที่สามารถแข่งขันกับนักวิชาชีพบัญชีชาติอื่นได้ ประเทศไทยให้ความสำคัญในการยกระดับวิชาชีพบัญชีและดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ ซึ่งวิชาชีพบัญชีของไทยจะต้องเปิดรับทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต่างชาติที่จะเข้ามาเปิดดำเนินการ และการนำบุคลากรต่างชาติที่มีฝีมือเข้ามาในประเทศได้อย่างเสรีนอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชีมีความพยายามในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชี

ในประเทศไทยให้กับสอดคล้องกับมาตรฐานสากลทั้งนี้สภาวิชาชีพมีการนำ IES ที่กำหนดโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับมาเป็นแนวทางในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีไทย โดยทั้ง 8 ฉบับระบุให้นักวิชาชีพบัญชีควรมีความรู้ที่หลากหลายและควรมีการเรียนรู้พร้อมกับสร้างเสริมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถหรือคุณลักษณะเฉพาะของนักบัญชี เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นสินทรัพย์ที่มีค่ามากที่สุด เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ พัฒนานักบัญชีให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและศักยภาพอย่างต่อเนื่องสามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ นักบัญชีควรมีทักษะเชิงปฏิบัติงานและหน้าที่ มีความรู้ความเข้าใจถึงการบริหารองค์กร และการปฏิสัมพันธ์กับระหว่างบุคคลและการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ (ศุภศิมา ศรีบุญชัย, 2557) ส่งผลให้องค์กรเห็นถึงศักยภาพของนักบัญชี และเกิดการจ้างงานต่อไปในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0

สมมติฐานการวิจัย

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีด้านความรู้ความสามารถ ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ด้านการคิดวิเคราะห์และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคำนวณโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ จากประชากร 26,616 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิได้จำนวน 400 คน

2. ขอบเขตตัวแปรตัวแปรอิสระ ได้แก่ สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางบัญชี ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ทั่วไป 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และ 4) ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ และตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 1) ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี 2) ด้านภาษาต่างประเทศ 3) ด้านการคิดวิเคราะห์ 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

3. ขอบเขตเวลาการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึง 31 สิงหาคม 2561

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัยเป็นรูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าทางสถิติ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถาม ระยะที่ 2 ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.72 และมีการตรวจสอบความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยทำการเก็บข้อมูลจาก นักบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ระดับ 0.89-0.98 ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยให้ระยะเวลา 30 วัน เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 125 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 31.25 ถือว่ายอมรับได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, and Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อย ร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ นำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับคุณสมบัติของนักบัญชีได้แก่ ค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับคุณสมบัติของนักบัญชี ได้แก่การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็น ร้อยละ 68 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 81.60 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-15 ปี ลักษณะการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นพนักงาน ลูกจ้างตำแหน่งนักบัญชีจำนวน 95 คนคิดเป็นร้อยละ 76

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป โดยรวมแล้วมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.338) สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพ โดยรวมแล้วมีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.148) สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ โดยรวมแล้วมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.254) สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ โดยรวมแล้วมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของคุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมแล้วมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.091) คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านภาษาต่างประเทศ โดยรวมแล้วมีความรู้

ทางด้านภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.233) คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคคลื่น 4.0 ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี โดยรวมแล้วมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพทางบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.122) คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคคลื่น 4.0 ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยรวมแล้วมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30) คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคคลื่น 4.0 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมแล้วมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.254)

ตอนที่ 4 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าTolerance และค่า VIF

ตัวแปร	ค่าTolerance	ค่า VIF
สมรรถนะด้านความรู้ทั่วไป	0.943	1.015
สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี	0.961	1.039
สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	0.928	1.014
สมรรถนะด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ	0.939	1.016

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าการยอมรับ (Tolerance)มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ถ้าค่าการยอมรับเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรเป็นอิสระจากกัน ถ้าค่าการยอมรับเข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีปัญหา จากตารางมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.928 และค่าสูงสุด 0.961 ซึ่งค่าทุกตัวแปรมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่า Variance inflation factor (VIF) ซึ่งจะเกิดปัญหาเมื่อค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 10 ขึ้นไป จากตารางมีค่าสูงสุด เท่ากับ 1.039 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน (อุทัยวรรณ สายพัฒนา และฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์,2547)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคคลื่น 4.0 โดยรวม

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	คุณลักษณะของนักบัญชีโดยรวม		
	Standardized Coefficients Beta	t-Value	Sig
ด้านความรู้ทั่วไป	0.640	6.34	0.018*
ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี	0.520	4.11	0.031*
ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	0.447	7.22	0.042*
ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ	0.457	3.53	0.045*

n = 125, S.E. = 0.072, R^2 = 0.446, F = 5.646 (*นัยสำคัญทางสถิติ .05)

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า Significant 0.018, 0.031, 0.042 และ 0.045 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < .05$) แสดงว่าสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทาง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	คุณลักษณะของนักบัญชีด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี		
	Standardized Coefficients Beta	t-Value	Sig
ด้านความรู้ทั่วไป	0.562	5.57	0.047*
ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี	0.341	2.341	0.016*
ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	0.451	2.507	0.045*
ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ	0.258	2.409	0.016*

$n = 125$, $S.E. = 0.037$, $R^2 = 0.395$, $F = 11.272$ (*นัยสำคัญทางสถิติ .05)

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า Significant 0.047, 0.016, 0.045 และ 0.016 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < .05$) แสดงว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านภาษาต่างประเทศ

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	คุณลักษณะของนักบัญชีด้านภาษาต่างประเทศ		
	Standardized Coefficients Beta	t-Value	Sig
ด้านความรู้ทั่วไป	0.143	1.336	0.171
ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี	0.162	1.503	0.124
ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	0.082	0.756	0.429
ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ	0.144	1.355	0.164

$n = 125$, $S.E. = 0.175$, $R^2 = 0.115$, $F = 1.710$ (*นัยสำคัญทางสถิติ .05)

จากตารางที่ 4 พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านภาษาต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า Significant 0.171, 0.124, 0.429 และ 0.164 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < .05$) แสดงว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพปฏิเสธสมมติฐานอธิบายนได้ว่าในอดีตปัจจัยด้านภาษาต่างประเทศไม่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากนัก (ค่า R^2 มีค่าต่ำเข้าใกล้ 0) แต่ในปัจจุบันเมื่อประเทศเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านความคิดวิเคราะห์

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	คุณลักษณะของนักบัญชีด้านความคิดวิเคราะห์		
	Standardized Coefficients Beta	t-Value	Sig
ด้านความรู้ทั่วไป	0.550	4.457	0.046*
ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี	0.334	3.210	0.039*
ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	0.281	3.683	0.038*
ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ	0.650	2.543	0.044*

$n = 125$, $S.E. = 0.128$, $R^2 = 0.530$, $F = 8.393$ (*นัยสำคัญทางสถิติ .05)

จากตารางที่ 5 พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านความคิดวิเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า Significant 0.046, 0.039, 0.038 และ 0.044 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < .05$) แสดงว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	คุณลักษณะของนักบัญชีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ		
	Standardized Coefficients Beta	t-Value	Sig
ด้านความรู้ทั่วไป	0.446	4.397	0.012*
ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี	0.516	2.203	0.039*
ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	0.452	3.363	0.015*
ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ	0.359	3.539	0.023*

$n = 125$, $S.E. = 0.192$, $R^2 = 0.540$, $F = 6.580$ (*นัยสำคัญทางสถิติ .05)

จากตารางที่ 6 พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า Significant 0.012, 0.039, 0.015 และ 0.023 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < .05$) แสดงว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทั่วไป ด้านทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ และด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 สรุปผลได้ว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ยอมรับสมมติฐานทุกด้าน เนื่องจากค่า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 มากแสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นด้านภาษาต่างประเทศที่ค่า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 0

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากในการทำงานของนักบัญชีในยุคปัจจุบันนั้นจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่หลากหลาย นอกจากความรู้ความสามารถทางบัญชีแล้วยังต้องมีความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านภาษาการ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการวางแผนกลยุทธ์องค์กร ฯลฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา เนื่องวัง (2556) พบว่า นักบัญชีจะต้องมีความรู้ความสามารถทางบัญชีเป็นคุณสมบัติพื้นฐาน เพราะงานบัญชีเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลจำนวนมาก ต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบเป็นที่ไวใจของผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความมั่นใจในความถูกต้อง ปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความเพียรพยายาม ละเอียด รอบคอบ และใช้สติปัญญา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี สามารถวางแผนกระบวนการทำงานและกำหนดวิธีการทำงานขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร มีความสามารถในการสื่อสารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้านความคิดวิเคราะห์นักบัญชีต้องสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทันเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ลำลือ (2552) กล่าวว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ คือมีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง การแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างรอบคอบ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี โดยเฉพาะการทำงานในยุคไทยแลนด์ 4.0 นั้น นักบัญชีจะต้องทำงานประสานงานกับทุกฝ่ายในองค์กร ต้องรู้ข้อมูลขององค์กรให้มากที่สุด เพื่อที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ด้านภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับวีรยุทธ สุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ (2557) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี คือภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนที่สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนได้หลายภาษา ดังตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของนักบัญชีด้านภาษาต่างประเทศ ดังนั้นนักบัญชีในยุคปัจจุบันควรมีความรู้ ความสามารถมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีการให้บริการด้านการทำบัญชีแก่ลูกค้า โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการรวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลอย่างมีระบบและรวดเร็ว นำเสนอข้อมูลที่มีช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังนั้นการพัฒนาเพื่อปรับความรู้ ทักษะและคุณสมบัติของนักบัญชีให้รองรับกับยุคดิจิทัล จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่นักบัญชีต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนั้นสถานศึกษาก็ต้องปรับปรุงระบบการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในสาขาการบัญชี เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงการบัญชีดิจิทัล (Digital accounting) ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเงินและการบัญชี และการจัดทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ภายใต้แผน

ยุทธศาสตร์ National e-Payment ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ส่งผลกระทบต่อผู้ทำบัญชีภาษีอากร และผู้ตรวจสอบบัญชี เนื่องจากมีกฎหมายข้อบังคับของการจัดทำและการนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชีด้วยระบบออนไลน์ ได้แก่ ระบบ e-Withholding Tax ระบบ e-Tax Invoice หรือ e-Receipt ระบบ e-Filing ซึ่งในระบบงานจะถูกแทนที่จากระบบเดิมที่ทำด้วยมือของพนักงาน (Manual) ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อม ต้องปรับความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (สุชาติ กรวิทย์ศิลปะ, 2559) สอดคล้องกับ สุวรรณิ รุ่งจตุรงค์ (2555) ให้ข้อมูลว่าธุรกิจในปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานภายในองค์กรอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและรูปแบบการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นนักบัญชีต้องมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรอย่างดีที่สุด

นักบัญชียุคปัจจุบันต้องตระหนักและเตรียมความพร้อมกับการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านบัญชีดิจิทัล ส่งผลต่อการประกอบวิชาชีพในอนาคต และวางแผนในการปรับตัวให้เท่าทันยุคดิจิทัล (ศิริรัฐ โชติเวชการ, 2561) ประกอบด้วย 1) Cloud based Accounting Software การพัฒนาของโปรแกรมบัญชีปรับเปลี่ยนจากเดสก์ท็อปเป็นระบบคลาวด์ หรือโปรแกรมบัญชีออนไลน์ ช่วยให้ผู้ใช้งานได้จากฝ่ายต่าง ๆ นักบัญชีและผู้บริหารสามารถบันทึกและเข้าถึงข้อมูลได้จากทุกแหล่งข้อมูลทันทีผ่านอุปกรณ์หลากหลาย ทำให้ทุกฝ่ายใช้ข้อมูลบนฐานข้อมูลเดียวกัน 2) Mobile accounting ความสะดวกและความชำนาญการใช้ Application ต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile application) ข้อมูลเหล่านั้นจะเชื่อมโยงผ่านระบบคลาวด์ไปประมวลผลในระบบบัญชีของธุรกิจ 3) Artificial Intelligence (AI) การพัฒนาของโปรแกรมบัญชีระดับสากล เช่น QuickBooks, Xero, Sage และซอฟต์แวร์อื่นๆ ได้พัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการลงรหัสบัญชี และ 4) Optical Character Recognition (OCR) ในวงการซอฟต์แวร์บัญชีเริ่มนำเทคโนโลยี OCR มาใช้โดยมีหลาย Application เช่น Hubdoc Receipt Bank, Entryless เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษารั้วนี้ ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของนักบัญชี รวมทั้งสถานศึกษา อาจารย์ นักศึกษาสาขาการบัญชีในการเตรียมความพร้อมให้รู้เท่าทันกับการบัญชียุคดิจิทัล
2. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน การเติบโตขององค์กรมีส่วนช่วยในการพัฒนาองค์กรอย่างไร และเมื่อประเทศไทยในยุค 4.0 นักบัญชีจะต้องมีการพัฒนาในด้านใดบ้างเพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ ลำลือ.(2552). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่.

ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต ภาควิชาการบัญชีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บรรจงจิตต์ อังคสิงห์. (2554). ความคืบหน้าของ AEC ด้านบริการสาขาบริการวิชาชีพบัญชี.

ใน เอกสารประกอบการสัมมนาหัวข้อความก้าวหน้าของการเจรจาการค้าบริการสาขาวิชาชีพบัญชี

ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียนในปี 2558. (ไม่ปรากฏเลขหน้า). กรุงเทพฯ:สภาวิชาชีพบัญชี

ในพระบรมราชูปถัมภ์.

พระราชบัญญัติการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2560.(2560, มกราคม24).

ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 1-23.

- พิรุณวรรณ กิตติคุณ.(2559). ภาครัฐไทยกับการก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ มกราคม12,2561, จาก [http:// www.parliament.go.th/library](http://www.parliament.go.th/library).
- วีรยุทธสุขมาก และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของนักบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.RMUTT Global Business and Economies Review. 9(1), 68-73.
- ศิริรัฐ โชติเวชการ. (2561). การพัฒนาของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ที่น่าจับตามอง สืบค้นเมื่อ เมษายน20, 2561, จาก <http://www.fap.or.th/upload/9414/OGI4CNUmTs.pdf>
- ศุภศิมา ศรีบุญชัย. (2557). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ในมุมมองของบริษัทเขตจังหวัด กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา บริษัทที่เป็นคู่ค้ากับบริษัท สยามโอคาย่า แมชชีนแอนท์ หูล จำกัด. วารสารธุรกิจปริทัศน์. 6(2).
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์23, 2561, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานวิชาชีพบัญชี/มาตรฐานการศึกษาและเทคโนโลยี.html>.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน.กรุงเทพฯ:ม.ป.พ.
- สุชาดา กรวิทยาวิลาส. (2559). นักบัญชีกับประเทศไทย 4.0. สืบค้นเมื่อ มีนาคม20, 2561, จาก http://www.fap.or.th/images/column_1477650726/Thailand%204_0.pdf
- สุพัตรา เนื่องวัง. (2556). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของบริษัทผาแดง อินดัสทรี จำกัด(มหาชน) จังหวัดตาก. บทความทางวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม10, 2561, จาก www.spu.ac.th/account/files/2013
- สุวรรณ รุ่งจตุรงค์. (2555). เทคโนโลยีของนักบัญชียุคใหม่. บทความทางวิชาการมหาวิทยาลัยศรีปทุม. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม10, 2561, จาก www.spu.ac.th/account/files/2013
- อุทัยวรรณ สายพัฒนา และฉัตรศิริปิยะพินิตสิทธิ์. (2547) Collinearity. วารสารปาริชาติ.17(1),55 –62.
- Aaker, D., Kumar,V. and Day,G. (2001). Marketing Research. New York: John Wiley and Sons.